

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

29

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 17ο

Κατέφτασε και ο Βούρλιας από τα κατώμερα. Μπήκε στο παραγώνι και αντίκρυσε την εγγόνια του τη Θανάσω στο στρώμα. Νόμισε ότι είδε το φάντασμα της Μαρούλας και έφυγε με σκυμμένο το κεφάλι. Πήγε στο κρασοπουλείο, τράβηξε μερικά ποτηράκια και έπειτα ξέσπασε στην κόρη του την Αργύραινα. Της έκανε ανάκριση, όμως εκείνη δεν έβγαζε μιλιά και την πλάκωσε στις κλωτσιές.

Μες στην παγωνιά του Φλεβάρη και τις ανθισμένες αμυγδαλιές έγινε η διπλή κηδεία. Το χωριό πήγε σύσσωμο. Είχαν έρθει γνωστοί και φίλοι από όλα τα χωριά της Γούρνας. Είχε στείλει αντιπρόσωπο και ο κουμπάρος ο Ζαρντάβελος με δυο στεφάνια. Ο πρόεδρος ο Γιώργης και ο Πανάγος σήκωσαν στον ώμο το φέρετρο της Φουφούλαινας με τέσσερα παλικάρια πίσω τους, ο Τρύφωνας με το Στρατή το φέρετρο του Φουφούλη με άλλους τέσσερεις νέους. Ο δάσκαλος βοήθησε τον πρόεδρο να συντάξει τον επικήδειο που εκφώνησε:

«Καλή μας Φουφούλαινα, καλέ μας Φουφούλη, είμαστε όλοι σήμερα εδώ, συγχωριανοί, συγγενείς και φίλοι για να σας αποτίνουμε φόρο τιμής και εκτίμησης. Δεν μπορούμε να πιστέψουμε ότι φεύγετε τόσο αναπάντεχα και πρόωρα από κοντά μας. Θα μας λείψετε. Σας προπέμπουμε στην τελευταία σας κατοικία με βαριά καρδιά. Προσφιλή μας Φουφούλη, άξιε και συνετέ αγροφύλακα, υπηρέτησες το χωριό μας με προσήλωση και αμεροληψία. Ήσουνα φιλοδίκαιος και θα θυμόμαστε πάντα την καλοσύνη σου, και την αδελφικότητά σου. Ακριβή μας, λεβέντρω, Φουφούλαινα, το Αηδονοχώρι είναι απαρηγόρητο που χάνει για πάντα την κορυφαία του μούσα και μένει ορφανό από τα τραγούδια της, τους χορούς της και τη λεβεντιά της. Ήσουνα μοναδική ασίκισσα, κι ομόρφαινες τις ζωές μας με τα χαρίσματά σου και την ντομπροσύνη σου. Θα μείνεις αλησμόνητη στη μνήμη μας.»

Φίλτατοι, Φουφούλη και Φουφούλαινα. Ο χαμός σας είναι βαρύς για όλους μας και αβάσταχτος για τα τεθλιμμένα σας τέκνα. Ικετεύομε Σε, Θεέ Μεγαλοδύναμε, δώσε κουράγιο και δύναμη στα χαροκαμένα παλικάρια και στείλε σ' αυτά την εξ ύψους παρηγοριά Σου. Αιωνία σας η μνήμη. Ας είναι ανάλαφρο το χώμα που θα σας σκεπάσει».

Έψαλε και ο παπα-Γιάννης το τελευταίο τους «Αιωνία σας η μνήμη!» και ο κόσμος μπήκε στη σειρά. Περνούσε ανάμεσα στους δυο τάφους και έριχνε από μια χούφτα χώμα ψιθυρίζοντας: «Θεός σχωρέσ' τους».

Ο Βούρλιας είχε σταθεί σε απόσταση. Παρακολούθησε την κηδεία και πέρασε από τους τάφους όταν είχε φύγει ο κόσμος. Ένιωθε συντριμμένος. Πήγε σπίτι του όπου ήμενε η μικρή του τσούπρα η Μάρκαινα και έφυγε νύχτα την άλλη μέρα, για τα κατώμερα.

Η Βούργαινα όμως άραξε στο παραγώνι του Πανάγου και ανάλαβε να γιατροπορέψει την εγγόνια της την Πανάγαινα. Της έμελλε να μείνει εκεί την υπόλοιπη ζωή της. Η εγγόνια χρειαζόταν φροντίδα και το σπίτι νοικοκυρά. Έκανε το παν να εξυπηρετεί τον Πανάγο, του μαγείρευε, του έπλενε τα σκουτιά και κείνος, από ανάγκη, ήταν ανεκτικός μαζί της. Και σιγά-σιγά συνήρθε και η εγγόνια η Πανάγαι-

να και έπειτα από λίγα χρόνια θα έκανε σερνικό παιδί.

Η Αργύραινα είχε γίνει παρίας του χωριού. Οι γυναίκες την έβριζαν. Φοβόντουσαν μήπως πλανέψει τους άντρες τους και την ζήλευαν που ήταν όμορφη. Κάποιοι σερνικοί της ρίχνονταν και την χλεύαζαν. Σκεφτόταν να σκοτώσει κάποιον από δαύτους και να ρίξει σκοινί να κρεμαστεί. Ο γιος της ο Βαγγέλης ντρεπόταν για λογαριασμό της αλλά συνάμα την συμπονούσε. Την βρήκε μια μέρα με την πιστόλα του στα χέρια της και φοβήθηκε. «Δεν θα κάνω κακό. Να ρίχνω στον αέρα θέλω για να με φοβούνται». «Μην την ξαναπιάσεις στα χέρια σου», της είπε αυστηρά και της πήρε.

Ένα Σαββατόβραδο, μπήκε ένας στο κρασοπουλείο φωνάζοντας: «Ε, Βαγγέλη, πάει ο Ρήγας σου. Τον είδα να τρέχει αφηνιασμένος στ' αλώνια κατά τις Αχλαδιές». Εκείνος βλαστήμησε και έτρεξε να τον φτάσει. Οι πέντε-έξι πελάτες άρχισαν να χασκογελάνε. Είχαν επίτηδες λύσει το άλογο και το οδήγησαν έξω από το χωριό για να ξεμοναχιάσουν την όμορφη χήρα. Την φώναζαν και της ζητούσαν να τους κεράσει. Τελικά, μπήκαν στο παραγώνι και την βίασαν ομαδικά. Όταν γύρισε ο Βαγγέλης έπαιζαν ήρεμα χαρτιά. Εκείνη τσιμουδιά κουβάρι στο στρώμα. «Μάνα, λύθηκε ο Ρήγας. Άλλη φορά να προσέχεις και να τον δένεις καλά».

Σαν ξημέρωσε, την βρήκε να κρατάει την πιστόλα αγριεμένη. Τον φοβέρισε ότι θα τραβούσε τη σκανδάλη πάνω στην καρδιά της αν τολμούσε να της την πάρει. «Εντάξει, μάνα. Ειν' δικιά σου. Έλα να σου δείξω πώς να την κρατάς», είπε και κάθισε δίπλα της. Εκείνη ξέσπασε σε γοερό κλάμα. «Έλα τώρα. Ηρέμησε. Θα την μάθεις αύριο».

Η Αργύραινα πήγε και χτύπησε την πόρτα της Στράταινας, της γιάτρισσας. «Με το συμπάθιο, ντρέπομαι για το κακό που με βρήκε», είπε με μάτια δακρυσμένα. Της έφτιαξε καφέ και την παρηγόρησε. Σιγά-σιγά ηρέμησε και μολόγησε το πάθημά της. «Πέσανε πάνω μου σαν θεριά. Με ξέκαναν». Η Στράταινα την εξέτασε και έμεινε άναυδη. Το πράμα της και ο πισινός της ανοιχτές πληγές. «Καθάρματα!» ψέλλισε και βάλθηκε να την γιατροπορέψει με τα βότανά της και τις αλοιφές της. «Να έρθεις και μεθαύριο και να φυλαγέσαι». Αργότερα ο Στρατής της πέταξε. «Έπιασε παιδί η λεγάμενη;» Έγινε έξω φρενών και του σφεντόνισε το σαγάνι που κρατούσε στα χέρια της. «Δεν υπάρχουν χειρότερα τέρατα από τους άνδρες!» αναφώνησε. Και τα τέρατα οι βιαστές καυχιόντουσαν για την πράξη τους. «Χα! Χα! Χα!» Και κανείς δεν τους κατάκρινε.

Μια μέρα, που ο Βαγγέλης ήταν στη μάντρα και φρόντιζε το Ρήγα, μπήκε ένας από τους βιαστές στο κρασοπουλείο και άρχισε να την πειράζει. «Έλα, μουνάρα, φίλεψε με 'να φιλί». «Θα σε φιλέψω βόλι», του είπε σημαδεύοντας τον με την πιστόλα και τουφεκίζοντας στον αέρα. Εκείνος όρμησε κατατρομαγμένος έξω. Και ο Βαγγέλης έτρεξε και τον φοβέρισε: «Κάθαρμα! Μην ξαναπατήσεις στο μαγαζί μου!» Έκτοτε την έβγαλαν τρελή και επικίνδυνη. Όμως η Αργύραινα πήρε ανάσα και χαιρόταν που μπορούσε να ελέγχει την κατάσταση. Συνήρθε και με το πέρασμα του χρόνου άρχισε να κάνει και επιλογές. Πλάγιαζε με κείνους που της άρεσαν.